

Crna Gora na 17. Međunarodnoj izložbi arhitekture u Veneciji

Katalog nastupa *Ka transaktivnoj prostornoj percepciji*

Urednici: Svetlana K. Perović, Miljana Zeković, Vasilija Abramović, Parker Hejl i Ruairi Glin

Izdavač: Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Crna Gora

Poziv za interdisciplinarne doprinose za katalog

*Umjesto dva načina na koja percipriamo realnost, onog „objektivnog“ i drugog „subjektivnog“, postoji samo jedan – transaktivni – i razna ograničenja koja individue postavljaju u svojim transakcijama sa realnošću.
(Holland, 1976)¹*

Posmatrana iz ugla aktuelne pandemije COVID-19 i izolacije koju je uslovlila, niti u naznakama prisutnih u arhitektonskim okvirima prije 2020. godine, tema koju je za 17. Venecijansko bijenale arhitekture postavio ovogodišnji kustos Hašim Sarkis (Hashim Sarkis) djeluje vizionarski. „KAKO ĆEMO ŽIVJETI ZAJEDNO?“², i zaista – kako ćemo disati zajedno; koračati zajedno; raditi zajedno; postizati zajedno? Kako ćemo izlagati zajedno; putovati i dijeliti prostore; uspostavljati lične relacije i mijenjati poglede u zajedničkim diskusijama, u svijetu progresivnog socijalnog distanciranja? Kakve kolektivne misli su nam potrebne, da bismo uspješno prevazišli sveprisutno meta-stanje ograničenja, zabrana i razdvojenosti?

U ovakvim okolnostima i uticajnija nego kada je postavljena, tema crnogorskog paviljona nudi odgovor u obliku zauzimanja mogućeg budućeg kursa, upućujući nas „KA TRANSAKTIVNOJ PROSTORNOJ PERCEPCIJI“³. Postavljena kao kustoski odgovor za nacionalni nastup na izložbi, ponuđena tema upućuje na to da bismo *nove prostore* i *nove buduće puteve* mogli da pronađemo direktno u interdisciplinarnoj *promjeni percepcije*.

Od individualne i unaprijed određene kolektivne percepcije, ka aktiviranoj kolektivnoj percepciji u kojoj mnoštvo članova dijeli i mijenja zajedničku bazu znanja, ovakva promjena

---

¹ Holland, Norman N. “The New Paradigm: Subjective or Transactive?” *New Literary History*, vol. 7, no. 2, 1976, pp. 335–346. *JSTOR*, www.jstor.org/stable/468509. Accessed 4 May 2020.

² Sarkis, Hashim. “Kako ćemo živjeti zajedno?” u oficijelnom saopštenju Hašima Sarkisa: <https://www.labiennale.org/en/news/biennale-architettura-2020-how-will-we-live-together>

³ Perović, Svetlana K. “Ka transaktivnoj prostornoj percepciji” u oficijelnom međunarodnom raspisu: <http://www.gov.me/pretraga/219898/Medunarodni-konkurs-za-izbor-autorskog-tima-koncepta-i-sadržaja-crnogorske-postavke-na-XVII-Medunarodnoj-izložbi-arhitekture-u-V.html>

je od suštinskog značaja. Oslanjanjem na *teoriju transaktivne memorije*⁴, transaktivna prostorna percepcija traži načine za unapređenje relacije *memorija-znanje* u trijadnu formaciju *memorija-percepcija-znanje* fokusiranu na prostornu inteligenciju. „Jednostavno rečeno, transaktivna memorija je ono što ti znaš, što ja znam, što mi znamo i kako da dobijemo to znanje jedan od drugog“, napisano je u poglavlju knjige koju su zajedničkim naporima uredili Salas, Fiore i Letski⁵, ali kako bismo radikalizovali ovu definiciju i u nju uključili prostornu percepciju ljudi?

*

Poziv je otvoren za sve koji su zainteresovani za postavljenu provokaciju i mogu da ponude doprinose iz šireg interdisciplinarnog polja (uključujući sve arhitekturi korelirajuće discipline, ali i druge, ne nužno ograničene, niti usmjerene na arhitekturu). Očekujemo eseje napisane jezikom popularne nauke i teorije, bogate ličnim mislima i stavovima, diskusijama, dodatnim provokacijama, čak i manifestima, koji nude još jedan ugao posmatranja na *promjenu percepcije* od osnovne, ka transaktivnoj (uz sve prelazne faze ovog procesa).

Esej treba da sadrži do 1500 riječi u svom osnovnom tekstu, uz do 12 referenci i, ukoliko je potrebno, do 3 grafička dokumenta (fotografije, dijagrami i slično). Ključne riječi, informacije o kontaktu i kratku biografiju (do 100 riječi) potrebno je uključiti u isti .doc ili .docx dokument, koji sadrži i glavni esej. Uz to, potrebno je da autori jasno ukažu na naučno ili umjetničko polje iz kojeg dolaze. Ukoliko su autori aktivni interdisciplinarno, potrebno je da ukažu na presjek disciplina koji je formirao njihov stav o temi raspisa ovog poziva.

Svi predlozi koji pristignu u okviru zadatog vremenskog roka, biće selektovani od strane međunarodnog tima eksperata. Oni autori koji ovim procesom budu odabrani da svoje ideje uobličie za katalog, biće uključeni u oficijelnu publikaciju koja će pratiti nastup Crne Gore na 17. Venecijanskom bijenalu arhitekture. Neki od odabranih eseja će, u svojoj proširenoj formi, biti uključeni u planiranu monografiju u izdanju vodećeg međunarodnog akademskog izdavača – Springera.

Predloge eseja poslati do 15. avgusta 2020. godine na e-adrese urednika:

svetlana.perovic@ucg.ac.me, zekovic.miljana@gmail.com,

va@interactivearchitecture.org, parker.heyl.14@ucl.ac.uk, rg@interactivearchitecture.org

Važni datumi:

Predaja eseja: 15. 08. 2020. godine

Notifikacija o prihvatanju eseja: 31. 08. 2020. godine

Finalna predaja odabranih eseja: 30. 09. 2020. godine

Štampa kataloga: 30. 11. 2020. godine

---

⁴ Teorija transaktivne memorije, postavljena od strane Danijela Vegnera (Daniel M. Wegner) 1985. godine.

⁵ Hollingshead, Andera B., Gupta, Naina, Yoon, Kay, and Brandon, David P. "Transactive Memory Theory and Teams: Past, Present and Future." In *Theories of Team Cognition: Cross-Disciplinary Perspectives*, 421–56 (423). Routledge Academic, 2012.